

PERIÓDICH INDEPENDENT, REGIONALISTA,
de Literatura, Art, Mitologies, Varietats,
Notícies y Anuncis

Direcció: MUNTANER, 112, 4.ª - 1.ª — Administració: TALLERS, 45, 1.^a

PREU DE SUSCRIPCIÓ: una pesseta TRIMESTRE.—UN NÚMERO SOL, 10 céntims.—ATRASSAT, 15

ADVERTENCIA

Per un cas de 'l tot independent de la voluntat de la Direcció, 'l número 407 va sortir alguns dies després de la fetxa corresponent y també 'l present número s' hauria retardat, tota vegada que deuria sèr de 'l dia 31 de Mars, y per lo tant los treballs y revistes que hi ha, haurian de sèr relativament a fets atrassats.

Per salvar aquest inconvenient y no perjudicar á 'ls senyors subscriptors y á 'ls compradors, hem preferit publicar-lo ab la fetxa de 'l dia de la surtida y donar mes planas de folletí en los tres números de 'l mes actual.

Per aquest motiu avuy van 16 planas de 'l melodrama

EL ÚLTIMO CARTUCHO

LA ENHORABONA

D'ensá que 'l Dr. Robert s' ha possessionat de 'l càrrech de arcalde constitucional de aquesta ciutat, vè demostrantse l'acert que va tenir lo Govern al nomenarlo per' que s' posés á 'l frente de la administració municipal.

Las dificultats ocorregudas á l'ocuparse de aqueix nomenament en Silvela y demès ministres han resultat en bè de Barcelona y en profit de 'l regionalisme, y hem de confessar que quants tenian por de que 's confés la vara á persona poch entesa estarán satisfets á 'l véurer que no ha estat aixís y que de bon grat s' ha de donar la enhorabona á 'l Govern que no ha desmentit sas afirmacions regionalistas, á 'l Dr. Robert pe'ls propòsits ab que ha vingut á la Casa de la Ciutat, y per lí á 'l poble de Barcelona que ha trobat, per lo que s' véu, l'arcaldé que desitjaba tenir.

No hi ha dubte de que si 'l Dr. Robert trova l'apoy qu' és de esperar per part de 'ls regidors, ab los plans que porta y de 'ls quals n' ha iniciat ja alguns, ferá una neteja gran y unas economias de consideració, que tant de bó arribin á fer possible que l'Ajuntament puga en una forma ó altra alleujerir de al-

guna carga á 'ls seus administrats, y que á 'l mateix temps demostrí que la ciutat té una descentralisació y una autonomia administrativa tan excelents, que puguin sèr preludi de que las municipalitats se regeixin ab verdadera llibertat en tots los assumptos qual interès no traspassi las fitas de 'l terme municipal.

Lo Dr. Robert és catalanista de bon sentit; és regionalista, que si estima en gran á la comarca, t'è igual estimació per tota la nació; és home de arreladas conviccions en favor de la nacionalitat espanyola: pénsa com nosaltres, que en aquestas columnas venim defensant fa anys la imprescindible necessitat de que 'l catalanisme no sigui ni vulgui semblar que dú amagada llevòr de separatisme ni de independència; y per 'xo 'ns alegra véure'l en lo lloch que ocupa, puig ell ab son talent, ab sa discreció y sa energia pòt fer molt (y ho lográ de segú) per' patentisar la bondat de l sistema regional agermanat ab l'amor á una sola patria de la qual són part integrant totas las regions que la constitueixen formant la nació espanyola.

En mes de una ocasió hem dit que l regionalisme ha de triar per medi de 'ls homes que governin desde Madrid: á aquets s' ha de convèncer de la bondat de l sistema ab lo convenciment dels fets, per qual motiu la molt temps sostenim qu' és una tonteria la pretensió de voler usar la llengua catalana (de que som entusiastas y decidits partidaris) fins per' parlar ab lo Poder central. Avuy dirigeixen los destins de Espanya homes que semblan convènts de la bondat de l self government fins á cert punt: en sos programás van fer declaracions en aquet sentit: ab sos fets semblan disposats á sostenir la paraula: respecte á Barcelona, entregant la vara d' arcalde á 'l Dr. D. Bartomeu Robert han rendit tribut á aquellas promesas: per lo tant, los que desinteressadament seguim ab nostras aficions de amor á Catalunya sense pretendrer ocupar llocs privilegiats ni sense aspiracions á caciquisme catalá á que alguns aspiran tot semblant que l'abominan, estem de enhorabona á 'l pensar que las circunstancias són ara propicias per' que en la capital de Catalunya s' hagi comensat desde la Casa de la Ciutat la marxa regeneradora de la administra-

ció municipal, que si dona 'ls resultats que se n' ha de desitjar, haurán obert la porta per ahont se veurán las ventatjas de una descentralisació económica que 'ns conduhirá tal vegada á obtenir en altrás esferas la autonomia que prudencialment hem de tenir com á espanyols regionalistas.

JOAN PERELLÓ Y ORTEGA

Revisia teatral

Liceo.—Diumenge de Pasqua, s' inaugurá la temporada de Primavera ab la inspiradíssima ópera de Puccini: *La Bohème*.

La gran sala estava plena de gom á gom de lo millor de nostra distingida societat que s' havia donat cita pera gosar y esplayarse ab l' inspiració sublime de la partitura de 'l jove mestre italiá.

IY que be refrescaba l' imaginació de l' auditori després de tanta ciencia, de tanta música imitativa, pero la major part mancada de l' alé de l' art.

Hi havia,enguany, verdadera ansia de sentir, y no dihem jutjar la obra per conèixerla de l' any passat, l' execució que obtindria de 'ls artistes encarregats d' ella; sentia verdader desitj d' apreciar las excepcionals condicions de l' eminent mestre director Leopold Mugnone que en altrás temporadas cimentá la base de sa justa reputació, en una obra que 'l públich aceptá ab deliri los treballs de 'l compositor, de 'ls artistes que la executaren y de 'l mestre que la dirigi.

Y no va desmentir son saber.

La obra de Puccini ha millorat á las mans de 'n Mugnone, d' un mil per cent.

L' orquesta nos fá aprecia certs detalls que si 's feyan desapercibuts passaban pero que avaloran la obra.

Per lo tant, á la tanda d' aplausos á 'l mestre li toca 'l primer número pe 'l carinyo, per l' acert demostrat en la direcció.

Molt diríam de 'l incomparable tenor Bonci, si no ho haguèssim fet quant per primera vegada 's presentá en nostre escenari donantnos á conèixer la tan aplaudida partitura de Puccini.

Lo mateix artista ab sa veu portentosa, ab sa perfectíssima escola de vocalizació, ab son esquisit sentiment, ab sos arranques de passió plens de vehemencia, se fá sempre aplaudir ab justicia de 'l públich que l' escolta.

La Sra Savelli que 's presentaba per primera vegada en lo paper de *Mimi* demostrá conèixer sa particella y haverla estudiat ab carinyo, pero no haver fet de 'l personatge minucios y detingut estudi.

En sa interpretació hi vejerem la passió vehementíssima que 's llença impetuósament ab arranques nervuts y virils, á 'ls brassos de la persona estimada; pero no la *Mimi* ingénua, sincera, cándida, tota candor é ignocencia que

*Vico sola, soletta
nella bianca cameretta
che guarda i tetti e il cielo,
ma quando vien lo sgelo
il primo sole è mio. Col novo aprile
una rosa germoglia
sul davanzal; ne aspiro a foglia a foglia
l' olesso. E si gentile
il profumo d' un fiore!*

Aixó observárem en lo primer y últim actes; en los restants ratllá á gran altura rebén de 'l públich verdadeiras mostrás d' aprobació.

De 'l paper de *Musetta* ne surti ayrosíssima la senyora Martelli, omplint son personatge de detalls acertadíssims

que demostran d' una manera fehacient un verdader temperament artístich de primer ordre.

Lo públich l' aplaudí estrepitosament per la gracia y la intenció ab que cantá la bellíssima romanseta de 'l segón acte que diu:

*Quando me 'n vo soletta per la via
la gente sosta e mira;
e la bellezza mia
ricerca in me
tutta da capo a piè.*

Lo públich ovacioná á l' artista demanant la repetició. S' ho mereixia.

La Sra. Martelli resultá una perfectíssima *Musetta*. Estem segurs que Puccini no la concebí mes acabada.

En los papers de *Marcello*, *Schaunard* y *Colline* obtinueren nutrits aplausos per la justa manera d' interpretarlos los Srs. Sottolana, Viale y Cromberg que coadjuvarem á que la partitura de Puccini surtis rodona, armónica perfecta.—M. VIDAL.

Eldorado.—Tres estrenos han tingut lloch y de 'ls tres hem de donar compte.

Los guerrilleros fou lo primer.

Per la carencia de mérit morí á la segona representació.

—L' altre 's titula *Los gendarmes* 'sent la lletra de 'l Sr. Estremera y la música de 'l mestre Chapí.

L' argument és senzill; pero estant ben desenvolupadas las escenas y 'l públich aplaudeix lo treball acertat de 'l mentat Estremera.

No sabem si 'l assumpto és original; pero debem dir que té la obra cert ayre d' estranjería.

La música és de lo mes flach qu' hem sentit de 'l mestre Chapí.

La execució perfecta, sobressurtint lo director Sr. Rodríguez y 'ls Srs. León y Soler.

—La última obra estrenada (ho fou dissapte) té per títol: *Amor engendra desdichas ó el guapo y el feo y verduleras honradas*.

Lo títol kilométrich ja diu de qui és la obra: de Ricardo de la Vega.

Lo celebrat autor de *La verbena de la Paloma* té personalitat propia que sempre en totas las produccions forma 'l nervi, la base de sos assumptos, la nota dominant en la lluyta que s' estableix entre sos personatjes, los sentiments nascuts á 'l redós de lo mes noble, digne y honrat.

Aixó passa en *Amor engendra desdichas*... etc. etc. etc.

Té altrás condicions, y una es, la presentalla que fá á 'l músich de situacions verdaderament dramáticas en las quals pugui aquèl lluhirli 'ls vols de sa imaginació musical.

¿Las ha aprofitat lo reputadíssim mestre Giménez? Ne ha tret lo partit que podia y debia? En nostre humil concepte, no.

Y és que són contats los literats y músichs que dedicantse á 'l género xich prestan atenció especial á son enaltiment.

L' un fá 'l libreto á 'l café en lo curt temps de cinch minuts; l' altre fá la música á 'l temps que se li refreda la sopa.

Aixís resultan la major part d' obras: faltadas de base y originalitat.

Lo treball de 'l citat mestre és sens dupte, de tots los que li hem sentit, lo mes distanciat de 'ls anteriors per sa part conceptiva y per la carencia de mérit orquestral.

L' execució, bona, com acostuman los apreciables artistes d' aquest teatro.—A. DE LA FLORIDA.

CONCERTS "EUTERPE" EN NOVEDATS

Cóm no era d' esperar donat lo mal temps que feya, 'l segón día de Pasqua, estava 'l teatro plé de gom á gom d' una distingida concurrencia que busca tots los anys en aquests concerts la verdadera nota de una festa purament popular catalana.

No és estrany que siguin esperats ab ansia y tinguin la ressonancia que tenen.

Lo programa 'l componían obras de Clavé, Meyerbeer, Wagner, Liszt, Thomás, Sadurní, Martínez Imbert y Goula, totes ja conegudas.

Sols la de 'l mestre Sadurní formaba una excepció: encar que fôu premiada en un certamen l' any 1881, se la pôt considerar com á nova.

Com á tal direm quatre paraulas respecte á son mérit.

Han transcorregut divuyt anys de la fetxa que pórtia la composició; 'l Sr. Sadurní, allavors estaria á 'l comens de sa carrera, recordant los preceptes escolásticos inculcats per son mestre. Faltat de base d' erudició que tant facilita la vigorosa concepció de 'l plan com l' acerat de desarrollo de 'l mateix, es sa obra, brillant manifestació de un compositor de porvenir, destinat á honrar l' art y la terra nativa, y de 'l qual n' espera enaltimeut y gloria.

Aquestas són las consideracions que 'ns sujeri l' audició de la composició á quatre veus: *Cansó de 'l bàtrer*, de Celestino Sadurní.

Lo públich l' aplaudi y obtingué la repetició.

Las demás obras foren mólts ben cantadas y tocadas pe 'l coro «Euterpe» y pe 'ls dignes professors que componían l' orquesta.

ROMEO SANTA CLARA.

LA UNIÓN S' IMPOSA

I

La manía de remenar diners de 'ls altres per' fèr probaturas que, si van be 'ls únics que se 'n portan la talla grossa són uns quants y que si van malament són mólts los que hi deixan los seus estalvis, sembla que ja ha traspasat los llinars de la gent propia de 'l negoci.

A últims de 'l sigle XIX tothom serveix per' tot; tothom sab de tot, y aixó és sens dupte que las necessitats de las familias cada día 's van fent mes grans y que 'ls guanyos són poch's gracias á las grans llibertats professionals, y tothom muda de ofici perque créu que ab un altre irá mes bonich 'sent la ruina de todas las classes que avans eran respectadas, aixís com las instituciones no eran inquietadas. Todas las classes deuen procurar son millorament propi, ja que aixó és l' adelanto social; pero desde que 's veu que un fusté fassi de procurador, que un procurador se vulgui posá á banqué, que un banqué 's converteixi en constructor de un pont sobre un riu, que 'l enginyé vulgui ser contractista de sabatas per' l' exercit, y que un sabaté posi una botiga de joyas, és la destrucció total de tothom per faltar lo respecte y no regnar sino l' enveja y, com habem dit, ganas de exposar los diners de 'ls mansos ab l' anhel de fer quartos, puig com se pot véuer avuy día, en que fins las minyonas de servey volan sér bolsistas, y parlan de enters y de centims mentres deixan cremá los guisats á 'l foc, esséntlos hi mes profitós que procuresin apèndrer de fer salsas novas y agradables, per' perf'ccionar son art culinari, ja que tal volta s' evitarián un disgust á 'l trovarse que sos estalvis han passat á la gerencia de un *banch* que per espay de algun temps ha cobrat grossos sous.

No volem remontarnos á época antigua que s' anomena la caiguda de las caixas sino tan sols, á 'l temps quals llagas encara són obertas. Veji 's sino lo Banch de Mataró, lo Crédito Espanyol, lo Banch de préstams y depósits; d' aquet ens ocuparem apart per esser mólts semblant sa constitució á las bases de 'l Banch popular industrial en Barcelona, qual projecte havem vist que era iniciat per una unió de Montepíos presidida per 'l digníssim procurador D. Francisco Sánchez.

¿No és veritat que sembla que no tenen parietat los Montepíos ab un banch industrial?

¿Es acas l' esperit de 'l projecte que las societats de

socorros mutuos vulguin que 'ls seus associats pogan cobrar mes subsidi ab los beneficis que reportará las operaciones mercantils de 'l banch?

Com havem dit, hi ha hagut cuynera que volia anar bonica, no ab lo sou que guanyaba, sino ab los beneficis de uns estalvis que tenia al Banch de préstams y depósits, y tot ho va pérdrer.

Lo govern deu protejir los interessos sagrats de la beneficencia mutua, ja que aquesta alivia una bona part á los necessitats de 'l Estat, y deu aixís mateix procurar que la ambició d' aquella no 'ls porti á la ruina.—V. P.

Secció de Montepíos

CONGRESO GENERAL DE AUXILIO MUTUO

que se reunirá en esta capital del 11 al 18 de Junio próximo.

Preparadas las tareas de este Congreso con los temas de la Convocatoria y los admitidos de entre los que han enviado varias corporaciones inscritas, y finido ayer el término de la inscripción y admisión de otros nuevos, se anuncia que se discutirán los del programa y además los siguientes:

h) Creación de Bancos populares de crédito para fomento del auxilio mutuo.

i) Proponer forma para lograr todos los años, por medio de la asociación mutua, la redención á metálico del servicio militar activo, en favor de los hijos de socios de montepíos.

j) Para fomento y progreso del socorro mutuo (sería conveniente declarar obligatorio para todos los ciudadanos, pertenecer cuando menos á un montepío desde una edad determinada, ó contribuir con cuotas ínfimas mensuales á constituir un capital para pagar jubilaciones á los obreros, socios de montes, al llegar á 60 años?

Se prorroga hasta el 17 del actual el plazo para inscribirse las sociedades y montepíos que quieran asistir á este Congreso general, advirtiéndole que no habrán de pagar cantidad alguna y que pueden pasar el aviso á la calle del Pino, 5, 2.º

Barcelona 1.º de Abril de 1899.—El Presidente de la Sociedad iniciadora «La Unión defensora del Socorro mutuo», JUAN PERELLÓ Y ORTEGA.—P. A.—El Secretario, JULIÁN GIL Y DEL RINCÓN.

Rápidas

LXV.

Desde el carnaval finido
en que la vió de bella hada
en un baile disfrazada,
que sintióse enloquecido.

El Miércoles de Ceniza
la halla que sale del templo,
y de cortés dando ejemplo
su pasión le puntualiza.

Su fèrvida y expresiva
relación oye impaciente;
mas, si bien no complaciente,
tampoco se muestra esquiva.

Persiste con mucho empeño
en su afán uno y otro día,
reparando que ponía
cada vez más suave el ceño.

En esta grata tarea
llega el sábado de Gloria,
y sin ya más moratoria
consigue lo que desea.

—¿Serás mía?— ¡Seré tuyo!—
sintiendo amorosa llama
contesta ella, y él exclama:
—¡Aleluya!... ¡Oh! ¡Aleluya!

JOSÉ MARTRUS,

Reunions particulars

Amigos de la Aurora. (Gracia). - Dues funcions s'han fet durant aquesta desena, de las quals ne direm alguna cosa ab la imparcialitat que acostuma á ferho Lo TEATRO CATALA.

La primera fou baix la direcció de 'ls Srs. Rius y Manelet, que posaren en escena las xistosas pessas en 1 acte, *Una senyora sola* y *Mala nit*, en las que 's portaren, tots los que en ellas hi prengueren part, com casi sempre, molt bé.

Entremitj de abduas pessas se representá lo sentimental drama en 1 acte, titulat *El Arcediano de S. Gil*, en lo que hi sobressortiren la Sra. Hostau y 'l Srs Rius, Manelet y Marieges; aquest últim feu un *Arcediano* de 'l tot envejable, atrevintnos á dir que 's posá á la ratlla de 'ls bons actors.

Los Srs. Torres y Pallejá, acertats en sos papers.

Debem fer constar que en aquesta funció tingueren per apuntador á 'l Sr. Nò-i, demostrant conèixer de sobres la classe de 'l càrrech que desempenya.

Fou la segona dirigida per 'lo Sr. Roig posant en escena l'aplaudit drama en 3 actes, *L'Hereu*, qual desempenyo fou coniat á las Sras. Riera y Hostau y á 'ls Srs. Torres, Colomera, Pallejá, Marieges, Manelet, Rius y Roig, captantse tots una merescuda distinció.

Per fi d'espectacle feren la pessa en 1 acte, *Vots son triomfos*, en la que 'ls intérpretes feren mes de lo que debtan fer, puig dita obra surti bastant desigual sense sèr la culpa de 'ls á qui estava coniat son desempenyo. 'Ns va semblar que l'apuntador hi tingué part de aquesta culpa, pues alsava massa la vèu unas vegadas, y altras s'aturaba.—LEON.

Casino Artesá. (Gracia). - Lo diumenge de Pasqua celebrá la funció de benefici la aplaudida dama senyora Rodés, estrenant un drama en un prólech y sis quadros, inspirat en una novela francesa, de l'aplaudit autor dramátich, D. Joseph Casellas, titulat: *La homicida ó el sentenciado á muerte*. La trama, que está molt ben urdida, dona lloch á escenas verdaderament dramáticas, en las que 'ls actors podian havers'hi lluit una mica mes de lo que van ferho, especialment la Srta. Nuvials que estava poch enterada de son paper.

Exceptuant las Sras. Rodés y Guixé y 'ls Srs. Ferrán, Casellas y Galindo, los demás actors fluixets. L'escullit públich demaná á l'autor al final de l'obra, prodigantli una nutrida salva d'aplausos.

Nostra enhorabona á 'l Sr. Casellas pe 'l triomf alcansat ab sa nova producció, y á la beneficiada pe 'ls valiosos regalos que li feren sos admiradors y amichs.—M.

Saló de descans

La tan celebrada obra de Rostand, *Cyrano de Bergerac*, ha obtingut en lo teatro de la Porte de Saint Martin de París, la 400.ª representació.

Ha produhit tres millons de franchs, havent superat en resultats monetaris á la famosa obra de gran espectral *La vuetla al mundo* que fins ara batía 'l record teatral.

—Ja en franca convalescencia nostre estimat company de redacció D. Modest Vidal y Matheu, dona las mes sinceras y expressivas gracias á tots aquells que s'han interessat per sa salut preguntant'ho á aquesta redacció.

—La companyia de 'l Sr. Fages, després de una brillant temporada en los teatros de Mataró, s'ha traslladat á S. Felú de Guixols, ahont ferá la temporada de primavera, que atenen á 'l gran repertori que s'ha fet, á las qualitats de 'ls artistas y á la afició de aquell públich, és de prevèur que també obtindrà l'honra y profit que 's mereixen.

—L'estreno da 'l drama *Lo Compte l'Arnau*, obra póstuma de Frederich Soler, que 's prepara en lo treatro Romea, promet sèr un aconeixement. La empresa hi contribueix, posant la obra ab tota propietat, y la companyia també, ensajantla ab molt cuidado.

—Finidas en lo Tivoli las funcions de la companyia infantil, que ab tan aplauso actuaba en aquest teatro, ja 's prepara la temporada d'estiu ab una de sarsuela que será dirigida pe 'l reputat mestre Pérez Cabrero.

De 'ls artistas que la componen y de las obras que executarán ne tenim las millors noticias.

—Arribada ja la companyia d'opereta francesa que 'l inteligent empressari Sr. Elías contractá en París, inaugurarà las funcions dimars en Novedats.

Lo repertori és de lo mes granat y á 'l mateix temps, llamatiu.

Souppé, Offembach, Audran y altres, són los autors predilectes y 'l mes adequats á sas facultats.

Ja 'n parlarem.

—Avuy celebra son benefici en lo Circo Barcelonés lo primer galán Sr. Tressols. En lo próxim número parlarem de aquet teatro.

SEÑORAS

con el uso diario de la legítima

Agua de Barcelona

de José Domínguez, se obtiene

JUVENTUD, HERMOSURA

y desaparición completa de pecas, señales de viruela y demás manchas que afean vuestro cutis.

1, 1'50 y 2 pesetas botella

Tomando una docena, se rebajan 2 pesetas

DESPACHO: MENDIZÁBAL, 14, 1.º - 2.º

ARCHIVO LÍRICO-DRAMÁTICO

Y COPISTERÍA DE

Francisco Pérez Pol

Calle de Roig, núm. 24.—BARCELONA

Gran establecimiento de música

Instrumentos, pianos y armoniums, de

JUAN AYÑÉ

FERNANDO VII, 51 y 53 y CALL, 22.—BARCELONA

Especialidad en pianos de alquiler.

Guitarras desde 5 pesetas.

ARXIU Y COPISTERIA

de vers y música

Joseph Bonnin

PUNTUALITAT Y ESMERO EN SERVIR

— Passatge de Madoz, núm. 5, 2.ª —

Toalla FRINÈ

Son ús hermojeja 'l rostre, absorveix la grassa del cutis, treu las arrugas, contrau 'l poro de la epidermis y evita las tacas, borró y erupcions de la pell.

Rejoveneix y es un tresor per conservar la dentadura neta, forta y esmaltada desapareixent ab son ús lo sarro y l'escorbut.

Se ven en todas las perfumerías

Imp. Pujol y C.ª - Tallers, 45.—Barcelona.